

**Trollhättans
Stad**

Revisionsplan 2023

Trollhättans Stad

Antagen 2023-04-26

Revisionsplan 2023

1. Uppdrag

Revisionens uppdrag är att granska all verksamhet i kommunen. Det innebär att revisorerna prövar om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Granskning sker också av att verksamheternas redovisning upprättats i enlighet med lagstiftning och god redovisningssed, det vill säga att redovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning.

Granskning syftar ytterst till att ge de förtroendevalda revisorerna underlag för bedömning av om nämnder, styrelser och enskilda politiker ska beviljas ansvarsfrihet. Dessutom är granskningen ett underlag för uttalandet om tillstyrkande eller avstyrkande av att årsredovisningen godkänns.

Revisionsarbetet bedrivs i enlighet med kommunallagen, reglementet samt God revisions¹. Vidare beaktas de rekommendationer som SKYREV² utger.

Revisorerna ska årligen granska verksamheten inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisions¹. Granskning ska ske på samma sätt i kommunala bolag och stiftelser genom de lekmannarevisorer/valda revisorer som utsetts.

Revisorerna ska dessutom bedöma om resultaten i delårsrapporten och årsbokslutet är förenliga med de mål fullmäktige beslutat om i budgeten och planen för ekonomin under perioden.

Revisionsplanen kan komma att uppdateras under året mot bakgrund av förnyad bedömning utifrån risk- och väsentlighetsanalysen.

2. Risk- och väsentlighetsanalys

Förslag till revisionsplan baseras på genomförd risk- och väsentlighetsanalys. Analysen av risk och väsentlighet utgår från revisionens syfte. Analysen startar med att fastställa väsentliga verksamhetsområden inom respektive nämnd och styrelse. Väsentliga verksamhetsområden är de som kräver en stor andel av resurser och vars mål och uppdrag i hög grad bidrar till styrelsens/nämndens ändamål. I risk- och väsentlighetsanalysen tas följande områden upp:

- ▶ Lagstiftning och andra regelverk som styr verksamheten.
- ▶ Omvärldsanalys och jämförande nyckeltal per verksamhet.
- ▶ Fullmäktiges mål, riktlinjer och uppdrag till styrelse och nämnder.
- ▶ Föreskrifter för verksamheten.
- ▶ Tidigare års granskningar.
- ▶ Revisorernas kunskap om verksamheten och dess omvärld.
- ▶ Styrelsens och nämndernas egen analys, värdering och hantering av risker samt intern kontroll.

¹ Innebörden av God revisions¹ i kommuner är dokumenterad i skriften "God revisions¹ i kommunal verksamhet 2022" utgiven av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

² Branschorganisationen Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer (SKYREV) är ett etablerat nationellt forum för yrkesrevisionen i Sveriges kommuner och regioner. SKYREV beslutar om styrande dokument så som rekommendationer och vägledningar som fungerar som stöd till de sakkunniga inom olika aktuella områden.

Revisorerna dokumenterar risk- och väsentlighetsanalysen i ett samlat dokument. De identifierade riskerna utifrån analysen bedöms baserat på sannolikhet och konsekvens.

Planering och granskning av räkenskaperna av nämnder och styrelse genomförs av sakkunnigt biträde enligt kommunal standard för granskning av räkenskaper.

3. Grundläggande granskning 2023

Kommunrevisionens uppgift är att ge kommunfullmäktige underlag till den årliga ansvarsprövningen. Enligt kommunallagen 12 kap. 1 § ska revisorerna årligen granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden i den omfattning som följer av God revisionsred. Begreppet all verksamhet avser enligt God revisionsred den verksamhet som bedrivs inom styrelsens och nämndernas ansvarsområden.

Enligt God revisionsred 2022 ska den grundläggande granskningen ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse. Enligt God revisionsred handlar den grundläggande granskningen bland annat om frågor avseende hur styrelse och nämnder har:

- ▶ Tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styr signaler till verksamheten
- ▶ Gjort en egen riskanalys
- ▶ Uppföljning och rapportering av verksamhetens resultat samt beslut om åtgärder vid eventuella avvikelser
- ▶ Ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering
- ▶ Ett systematiskt arbete med sin interna kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning
- ▶ Tydliga beslutsunderlag och protokoll

Syftet med den grundläggande granskningen är att ge revisorerna underlag för ansvarsprövningen genom att översiktligt granska all verksamhet i enlighet med kommunallagen och God revisionsred.³ Granskningen syftar också till att utgöra underlag för den fortsatta analysen av behovet av fördjupade granskningar inom nämnder och styrelsers ansvarsområden.

Granskningen genomförs genom löpande insamling av fakta och iakttagelser, protokollsgranskning, nämnddialoger samt en uppföljning av 2021 års granskningar. Den grundläggande granskningen genomförs löpande under året. Resultatet av den grundläggande granskningen sammanfattas i en skriftlig rapport.

Dialoger med kommunens nämnder och styrelse

Revisionen kommer under 2023 att genomföra dialoger med kommunstyrelsen och kommunens nämnder som en del i den grundläggande granskningen. Specifika frågeställningar kommer att utarbetas inför mötena, vilka nämnder och styrelse kommer att tillställas på förhand så att de kan ge en väl förberedd information. Skriftlig summering delges hela nämnden efter genomförd dialog.

³ Kommunrevisionen genomför under 2023 utöver den grundläggande granskningen flera fördjupade granskningar och granskningar inom ramen för redovisningsrevisionen som ligger till grund för ansvarsprövningen.

Under 2023 kommer revisionen att träffa presidiet med förvaltningschef⁴ i:

- ▶ Kommunstyrelsen
- ▶ Arbetsmarknads- och socialnämnden
- ▶ Kultur- och fritidsnämnden
- ▶ Omsorgsnämnden
- ▶ Samhällsbyggnadsnämnden
- ▶ Utbildningsnämnden
- ▶ Överförmyndarnämnden

Besök hos nämnder

Revisionen kommer under året att besöka kommunens nämnder.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Som en del av den grundläggande granskningen ämnar revisionen att kontinuerligt och efter cirka två år följa upp de fördjupade granskningar som genomförts. Uppföljningen genomförs genom att skriftliga frågor tillställs berörd förvaltning och eventuellt kompletterade telefonintervjuer.

Inom ramen för årets grundläggande granskning kommer revisionen att följa upp följande fördjupade granskningar som genomförts 2021:

- ▶ Granskning av mark och exploatering (september 2021)
- ▶ Granskning av kultur- och fritidsnämndens anläggningsunderhåll (november 2021)
- ▶ Granskning av samverkan i komplexa ärenden (december 2021)
- ▶ Granskning av myndighetsutövning avseende ekonomiskt bistånd (december 2021)

4. Fördjupade granskningar

Fördjupade projekt avser granskningar inom specifika områden som berör kommunen centralt eller en eller flera nämnder. Valet av fördjupningar bestäms utifrån väsentliga områden för kommunen som uppmärksammas vid risk- och väsentlighetsanalysen. Projektplaner utarbetas för varje granskning.

Inom följande områden planeras fördjupade granskningar under 2023:

- ▶ Granskning av integrationsarbetet (kommunstyrelsen)
 - I en undersökning från 2018 menade Hyresgästföreningen att Trollhättan var Sveriges mest segregerade kommun. Statistik från Boverkets segregationsbarometer visar att 23,6 % av befolkningen i Trollhättan bor i områden med socioekonomiska utmaningar. År 2021 uppdrog kommunen Högskolan i Väst att genomföra en lägesrapport av segregationen i Trollhättan. I rapporten konstaterades att Trollhättan är en djupt segregerad stad, på basis av såväl ekonomisk standard som etnisk bakgrund. Trollhättans Stad har sedan många år arbetat utifrån perspektivet social hållbarhet genom styrdokumentet Strategi för social hållbarhet. Inom ramen för begreppet social hållbarhet ryms enligt strategin bland andra perspektiven integration, jämlikhet, jämställdhet, folkhälsa och interkulturell inkludering.

⁴ I de verksamheter som har en förvaltningschef.

Det sker en rad insatser för att främja social hållbarhet i kommunen. En del ingår i förvaltningarnas ordinarie verksamhet och andra är tidsbegränsade projekt. I kommunrevisionens dialog med kommunstyrelsen 2022 framkom att uppföljning sker av respektive projekt, men att det saknas en tydlig övergripande uppföljning av integrationsarbetet i kommunen.

EY genomförde på uppdrag av kommunrevisionen 2020 en uppföljande granskning av styrningen av integrationsarbetet i kommunen. Granskningen visade på risk att kommunstyrelsens ansvar för integrations-perspektivet är otydligt, då styrningen i praktiken läggs på respektive nämnd. Det framkom också att det saknades uppföljning av stadens strategi för social hållbarhet.

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig styrning och uppföljning av integrationsarbetet.

- ▶ Granskning av kompetensförsörjning (kommunstyrelsen)
 - Kompetensförsörjning handlar om att rekrytera, behålla, utveckla och avveckla medarbetare. En god kompetensförsörjning är avgörande för att en kommun ska kunna utföra sitt uppdrag. Som en följd av den demografiska utvecklingen med en åldrande befolkning står Sveriges kommuner inför utmaningar vad gäller kompetensförsörjningen inom flera verksamheter. Sveriges kommuner och regioner (SKR) menar att kompetensförsörjning är en av de främsta utmaningar som kommuner står inför. Kommunfullmäktige i Trollhättans Stad har beslutat om en personalpolicy i vilken det framgår att Trollhättans strävar efter att vara en attraktiv, hållbar och modern arbetsplats.

Kommunrevisionen genomförde 2019 en granskning av chefs- och kompetensförsörjning samt åtgärder för minskad sjukfrånvaro. Granskningen följdes upp år 2021. Bedömningen i den uppföljande granskningen var att hälften av de rekommendationer som lämnats till kommunstyrelsen inte hade åtgärdats. Bland annat saknades fortfarande en tydlig strategi för stadens arbete med chefs- och kompetensförsörjning.

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen säkerställt en ändamålsenlig kompetensförsörjning på en övergripande nivå.

- ▶ Granskning av likvärdig skola (utbildningsnämnden)
 - Enligt förarbetena till den nuvarande skollagen lyfter lagstiftarna fram att rätten till en likvärdig skola för alla elever är en av de viktigaste grundprinciperna i utbildningsväsendet. Av skollagen framgår att kommuner ska fördela resurser efter elevernas olika förutsättningar och behov. I detta ingår att uppväga skillnader i elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

I Trollhättans stad är resultatskillnaderna stora mellan olika skolor. Exempelvis är andelen elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen mer än dubbelt så hög på

Strömslundskolan jämfört med Sylteskolan. Vidare finns även resultatskillnader utifrån andra bakgrundsfaktorer såsom kön, föräldrars utbildningsnivå och utländsk bakgrund. Under 2021 stängdes två skolor i staden i syfte att minska segregation och öka förutsättningarna för likvärdighet i tillgången till utbildning.

Granskningens syfte är att bedöma om utbildningsnämnden har säkerställt en ändamålsenlig resursfördelning till stadens skolor, det vill säga i enlighet med skollagens bestämmelser om likvärdig utbildning.

- ▶ Granskning av fastighetsunderhåll AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag
 - AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag är enligt sitt ägardirektiv ett viktigt bostadspolitiskt instrument i staden. Ett av AB Eidars huvudsyften är att utifrån ett allmännyttigt syfte medverka till att utveckla Trollhättan som en attraktiv bostadsort. Detta genom att erbjuda hyresbostäder med god kvalitet och service. Bostadsförsörjning tillgodoses ur denna aspekt inte enbart av produktion av bostäder. En lika viktig faktor är att säkerställa att de befintliga bostäderna är användbara och ändamålsenliga.

I lekmanarevisorernas grundläggande granskningar av bolaget har det framkommit att bolaget sedan 00-talet har en underhållsskuld. I 2022 års granskning framkom att bolaget har stora investeringar framför sig kopplat till målet om 1000 nya hyresrätter senast år 2030. Bolaget återinvesterar också i ett underhålls- och renoveringsprogram. Underhållsbudgeten för 2023 är dock något lägre än tidigare år på grund av det finansiella omvärldsläget. Brister i fastighetsunderhållet utgör en risk för kapitalförstörelse och därmed försämrade hushållning av gemensamma resurser. Fastigheter kräver såväl löpande som periodiskt underhåll för att bevara sitt funktionella värde. Om underhållsnivån är otillräcklig kan det leda till ett uppdämt behov av underhållsåtgärder samt att investeringar behöver tidigareläggas. Det finns även en risk att eftersatt underhåll medför ett ökat behov av akuta underhållsåtgärder och tillfälliga lösningar vilket vanligtvis medför ökade kostnader.

Granskningen syftar till att bedöma om AB Eidar Trollhättans Bostadsbolag bedriver en tillfredställande styrning och kontroll av fastighetsunderhållet.

- ▶ Uppföljande dialoger med omsorgsnämnden (omsorgsnämnden)
 - Under 2022 genomförde kommunrevisionen en fördjupad granskning av omsorgsnämnden med fokus på ekonomistyrning och effektivitet inom äldreomsorgen. I granskningen gjordes bedömningen att omsorgsnämnden inte hade säkerställt effektivitet inom äldreomsorgen. Granskningen pekade framför allt på brister inom styrning av hemtjänsten, där det fanns utmaningar i både kostnadseffektivitet och i det systematiska kvalitetsarbetet.

Verksamheten påverkas även av lagkrav och lagförändringar. Från och med 1 juli 2022 ska den som har hemtjänst erbjudas en fast omsorgskontakt. Från och med den 1 juli 2023 måste den fasta omsorgskontakten vara utbildad undersköterska. I revisionens

risk- och väsentlighetsanalys 2023 framgår att omsorgsförvaltningen ser utmaningar med att hålla arbetsrundor inom hemtjänsten intakta utifrån perspektivet fast omsorgskontakt. Bemanning inom hemtjänsten är också en generell utmaning. Tillgången till personal inom äldreomsorgen understiger behoven. 2018 infördes lagen om samverkan vid utskrivning från slutet hälso- och sjukvård. Syftet med lagstiftningen är att skapa en trygg, säker och smidig övergång från sjukvården till kommunen. Kommunerna har betalningsansvar för utskrivningsklara patienter som blir kvar på sjukhus exempelvis på grund av brist på korttidsplatser. I Trollhättan är efterfrågan på korttidsplatser hög. Verksamheten har 36 budgeterade platser men har i regel 50 belagda platser. Hälso- och sjukvård, korttids- och växelboende redovisade underskott om -9,5 mkr per augusti 2022.

Dialogerna syftar till att följa omsorgsnämndens arbete med de risker och utmaningar som verksamheten står inför.

Ytterligare fördjupade granskningar kan tillkomma. Revisionsplanen uppdateras med dessa när revisionen fattat beslut om det.

5. Granskning av delårsrapport och årsredovisning

Granskning av delårsrapport och årsredovisning består av flera olika delar; Granskning av räkenskaperna, granskning och bedömning av god ekonomisk hushållning samt granskning av balanskravsresultat.

Granskning av räkenskaperna

Revisionen har i uppdrag att granska och bedöma om räkenskaperna ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat och ekonomiska ställning samt om delårsrapport och årsredovisning är upprättade i enlighet med lag om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningssed. Rådet för kommunal redovisning (RKR) är normbildande för god redovisningssed. Granskningen görs enligt Standard för kommunal räkenskapsrevision och omfattar granskning av:

- årsredovisningens balansräkning, resultaträkning, kassaflödesanalys,
- driftredovisning och investeringsredovisning samt noter
- sammanställda räkenskaper
- förvaltningsberättelse
- delårsrapport

Inom ramen för granskningen av räkenskaperna ingår att skaffa sig en förståelse för kommunens interna kontroll i processer som är väsentliga vid upprättande av finansiella rapporter.

Granskning och bedömning av god ekonomisk hushållning

En granskning sker av om resultaten i delårsrapport och årsredovisning är förenliga med de finansiella mål och verksamhetsmål med betydelse för god ekonomisk hushållning som fullmäktige beslutat i budgeten.

Granskning av balanskravsresultat

Balanskravet innebär att budgeten ska upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna och att årets resultat ska vara positivt. Granskningen av balanskravsresultatet genomförs inom ramen för granskning av delårsrapport och årsredovisningen.

5. Granskning av kommunens bolag

Lekmannarevisionen av kommunens bolag omfattar en grundläggande granskning av bolagen. Utgångspunkt för granskningen är det kommunala ändamålet, bolagsordning, ägardirektiv och andra styrdokument.

Lekmannarevisorerna ska förhålla sig till och bedöma om bolagens verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt om bolagens interna kontroll är tillräcklig.

Lekmannarevisorernas granskning består av en grundläggande granskning av hur bolagens verksamhet förhåller sig till det kommunala ändamålet och övriga styrdokument samt deras system för styrning, uppföljning och intern kontroll.

Lekmannarevisorerna beslutar också vid behov utifrån sitt risk- och väsentlighetsarbete om genomförande av fördjupade granskningar avseende bolagen.

Resultatet av granskningarna sammanställs i en granskningsredogörelse som ligger till grund för lekmannarevisorernas uttalande i granskningsrapporten/revisionsberättelsen.

Trollhättan den 26 april 2023

Kommunrevisionen
Trollhättans Stad

Bilaga 1 – Preliminär tidplan för presentation av genomförda granskningar

Granskningsinsatser	Revisionen	Kommunfullmäktige
Granskning av delårsbokslut och uttalande	September 2023	Prel. December 2023
Löpande granskning	December 2023	Prel. Februari 2024
Granskning av årsbokslut	Mars 2024	Prel. Juni 2024
Grundläggande granskning 2023	Mars 2024	Prel. Juni 2024
Granskning av kompetensförsörjning	Augusti 2023	Prel. November 2023
Granskning av integrationsarbetet	Oktober 2023	Prel. Januari 2024
Granskning av likvärdig skola	Augusti 2023	Prel. November 2023
Uppföljande dialoger med omsorgsnämnden	November 2023	Prel. Februari 2024
Granskning av fastighetsunderhåll AB Eidar	Oktober 2023	Prel. Januari 2024
Uppföljande granskning av 2021 års granskningar	September 2023	Prel. December 2023
Lekmannarevision – AB Eidar Trollhättans bostadsbolag	Aktuellt styrelsemöte och bolagsstämma	
Lekmannarevision – Trollhättan Energi AB och Trollhättan Energi Elnät AB	Aktuellt styrelsemöte och bolagsstämma	
Lekmannarevision – Kraftstaden Fastigheter Trollhättan AB	Aktuellt styrelsemöte och bolagsstämma	
Lekmannarevision – Trollhättan Exploatering AB	Aktuellt styrelsemöte och bolagsstämma	
Lekmannarevision – Trollhättan Stadshus AB	Aktuellt styrelsemöte och bolagsstämma	